TDAB01 Sannolikhetslära och Statistik

Jose M. Peña
IDA, Linköpings Universitet

Föreläsning 12

Översikt

- **Enkel regression, minsta kvadratmetoden, och R^2**
- **Konfidensintervall och hypotestest för lutning**
- **Konfidensintervall för prediktion**
- **Prediktionsintervall för individuell responsvariabel**

Enkel regression, minsta kvadratmetoden, och R^2

- Regression: Prediktera $E[Y|X = x]$ där Y är en slumpvariabel (responsvariabel eller beroende variabel) och $X = x$ är en observation (förklarandevariabel eller oberoende variabel).
- Obs. att vi vill prediktera en populations parameter.
- Linjär regression: Antag $Y|X = x \sim \mathcal{N}(\mu(x), \sigma^2)$ och $E[Y|X = x] = \mu(x) = \beta_0 + \beta_1 x$ där
  - β_0 är intercepten, och
  - β_1 är lutningen.
- Minsta kvadratmetoden eller maximum likelihood metoden för att estimera β_0 och β_1:
  - $b_0 = \hat{\beta}_0 = \bar{y} - \hat{\beta}_1 \bar{x}$, och
  - $b_1 = \hat{\beta}_1 = \frac{S_{xy}}{S_{xx}} = \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sum_i (x_i - \bar{x})^2}$.
- $SS_{TOTAL} = \sum_i (y_i - \bar{y})^2$ = den **totala** variationen av Y i strickprovet.
- $SS_{REG} = \sum_i (\hat{y}_i - \bar{y})^2$ = den variationen **förklarad** av modellen.
- $SS_{ERR} = \sum_i (y_i - \hat{y}_i)^2$ = den variationen **inte** förklarad av modellen $= SS_{TOTAL} - SS_{REG}$.
- $R^2 = \frac{SS_{REG}}{SS_{TOTAL}}$ = **andelen** av den totala variationen förklarad av modellen.
- Obs. $0 \leq R^2 \leq 1$. Dessutom, $R^2 = r^2$ = kvadrerad sampling korrelationskoefficienten mellan X och Y.

Konfidensintervall och hypotestest för lutning

- **Trick**: $\sum_i (x_i - \bar{x}) = \sum_i x_i - n\bar{x} = 0$ och då
$$S_{xy} = \sum_i (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y}) = \sum_i (x_i - \bar{x})y_i - \bar{y}\sum_i (x_i - \bar{x}) = \sum_i (x_i - \bar{x})y_i$$
- $b_1 = \frac{S_{xy}}{S_{xx}} = \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})y_i}{S_{xx}}$ och då b_1 är en linjär funktion av y_i och då **normal** fördelad.
- $E[b_1] = \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})E[y_i]}{S_{xx}} = \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})(\beta_0 + \beta_1 x_i)}{S_{xx}} = \frac{\beta_1 \sum_i (x_i - \bar{x})x_i}{S_{xx}} = \beta_1$ och då b_1 är en **väntevärdesriktig** estimator av β_1.
- $var[b_1] = \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})^2 var[y_i]}{S_{xx}^2} = \frac{\sigma^2}{S_{xx}}$.
- Nu kan vi bygga konfidensintervall och hypotestest för lutningen baserade på t-fördelningen, eftersom σ^2 brukar vara okänd.
  - $(1 - \alpha)100\%$ tvåsidigt konfidensintervall:
  $$b_1 \pm t_{\alpha/2} \frac{s}{\sqrt{S_{xx}}}$$
  där t-fördelningen har $n - 2$ frihetsgrader, och $s^2 = SS_{ERR}/(n - 2)$. För tekniskt varför $n - 2$ istället för $n - 1$. Se sida 371 eller 386 i Baron.
  - Hypotestest $H_0 : \beta_1 = B$ vs $H_A : \beta_1 \neq B$:
  $$t = \frac{b_1 - B}{s/\sqrt{S_{xx}}}$$
  som har en t-fördelningen har $n - 2$ frihetsgrader. Ta $B = 0$ för att pröva om det finns en linjär relation mellan X och Y.

Konfidensintervall och hypotestest för lutning

- $b_0 = \bar{y} - b_1\bar{x} = \frac{\sum_i y_i}{n} - \frac{\sum_i (x_i - \bar{x}) y_i \bar{x}}{S_{xx}}$ och då b_0 är en linjär funktion av y_i och då **normal** fördelad.
- $E[b_0] = \frac{\sum_i E[y_i]}{n} - E[b_1]\bar{x} = \frac{\sum_i (\beta_0 + \beta_1 x_i)}{n} - \beta_1\bar{x} = \beta_0 + \beta_1\bar{x} - \beta_1\bar{x} = \beta_0$ och då b_0 är en **väntevärdesriktig** estimator av β_0.
- Se Example 11.6 i Baron.

Konfidensintervall för prediktion

- $\mu_* = \mu(x_*) = E[Y|X = x_*] = \beta_0 + \beta_1 x_*$ estimeras av $\hat{y}_* = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x_* = \bar{y} - b_1\bar{x} + b_1 x_* = \bar{y} + b_1(x_* - \bar{x}) = \frac{\sum_i y_i}{n} + \frac{\sum_i (x_i - \bar{x}) y_i (x_* - \bar{x})}{S_{xx}} = \sum_i \left(\frac{1}{n} + \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})(x_* - \bar{x})}{S_{xx}}\right) y_i$ och då $\hat{y}_*$ är en linjär funktion av y_i och då **normal** fördelad.
- Obs. att vi predikterar en **populations parameter**.
- $E[\hat{y}_*] = E[b_0] + E[b_1]x_* = \beta_0 + \beta_1 x_* = \mu_*$ och då $\hat{y}_*$ är en **väntevärdesriktig** estimator av μ_*.
- $var[\hat{y}_*] = \sum_i \left(\frac{1}{n} + \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})(x_* - \bar{x})}{S_{xx}}\right)^2 var(y_i) = \sigma^2 \left(\frac{1}{n} + \frac{(x_* - \bar{x})^2}{S_{xx}}\right)$.
- $(1 - \alpha)100\%$ tvåsidigt konfidensintervall:

$$\hat{y}_* \pm t_{\alpha/2} s \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x_* - \bar{x})^2}{S_{xx}}}$$

där t-fördelningen har $n - 2$ frihetsgrader, och $s^2 = SS_{ERR}/(n - 2)$.

Prediktionsintervall för individuell responsvariabel

- Ett konfidensintervall för $\hat{y}_*$ representerar osäkerheten om **populationens väntevärde** vid $X = x_*$. Men hur ser osäkerheten för ett faktiskt y-värde ut om $X = x_*$?
- Obs. att vi **inte** längre predikterar en populations parameter utan en **slumpvariabel**, dvs vi predikterar inte väntevärdet för stoppsträckan när jag kör 50 km/t, utan stoppsträckan när jag kör 50 km/t, dvs utfallet av en körning istället för genomsnittet av många körningar.
- 95%-igt **prediktionsintervall** för y-värdet är ett intervall $[a, b]$ sådant att

$$\boldsymbol{P}(a \leq y \leq b | X = x_*) = 0.95$$

  där a, b och y är slumpvariabler, dvs y också !
- **Prediktera** $Y = \hat{y}_*$. Obs. att $y - \hat{y}_*$ är normal fördelad, eftersom y och $\hat{y}_*$ är normal fördelade. Dessutom,

$$E[y - \hat{y}_*] = 0 \text{ och } sd(y - \hat{y}_*) = \sqrt{var(y) + var(\hat{y}_*)} = \sigma\sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(x_* - \bar{x})^2}{S_{xx}}}$$

  Då, $\frac{y - \hat{y}_* - E[y - \hat{y}_*]}{sd(y - \hat{y}_*)}$ är t-fördelad. Då,

$$\hat{y}_* \pm t_{\alpha/2} s\sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(x_* - \bar{x})^2}{S_{xx}}}$$

  där t-fördelningen har $n - 2$ frihetsgrader, och $s^2 = SS_{ERR}/(n - 2)$.

Prediktionsintervall för individuell responsvariabel

- $(1-\alpha)100\%$ konfidensintervall:

$$\hat{y}_* \pm t_{\alpha/2} s \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x_* - \bar{x})^2}{S_{xx}}}$$

- $(1-\alpha)100\%$ prediktionsintervall:

$$\hat{y}_* \pm t_{\alpha/2} s \sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(x_* - \bar{x})^2}{S_{xx}}}$$

- Prediktionsintervallet är bredare än konfidensintervallet, dvs prediktera en individuell responsvariabel är svårare än prediktera populationens väntevärde.
- Konfidensintervallet convergerar mot 0 när n ökar, eftersom S_{xx} ökar också. Prediktionsintervallet convergerar inte mot 0.
- Prediktionsintervallet är smalare om x_* ligger nära $\bar{x}$, dvs lättare att prediktera under "normala" omständigheter.
- Se Example 11.7 i Baron.

Översikt

- **Enkel regression, minsta kvadratmetoden, och R^2**
- **Konfidensintervall och hypotestest för intercept och lutning**
- **Konfidensintervall för prediktion**
- **Prediktionsintervall för individuell responsvariabel**